

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Insertiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, str. 1 Mai 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Cu toții la un loc

Așa am fost dintru început într-ale credinței și așa am fi rămas tot timpul, dacă nu ar fi venit pacostea „unirii” de la 1698-1700.

Cum s-a făcut ea, toată lumea știe: cu silă și amenințări, cu amăgiri și cu făgăduielile împăratului habsburg de-atunci — și, când n-a mai mers altfel, chiar și cu tunurile împărătesei de mai tirziu.

N-a trebuit să treacă multă vreme pînă să se încredințeze mina de români ardeleni, păcăliți, în frunte cu vlădica și cu preoții lor, că ceea ce s-a urzit atunci n-a fost o treabă bună și nici unire, ci dezbinare pricinuitoare de supărări și vrajbă. Dezbinare între noi înșine și „deschilinierea” tuturor de frații din Țara Românească și Moldova.

Au fost destule cugete cinstite care și-au dat osteneala, după aceea, să dreagă ceea ce s-ar mai fi putut drege. Dar stăpînitorii cei de altă lege erau prea puternici și romînii ardeleni prea neputincioși.

S-au făcut și răzmerițe, ca ale pururea pomeniților călugări — acum: Cuvioșii Mărturisitori — Visarion și Sofronie. Mulți dintre credincioșii români ardeleni au umplut temnițele pentru „legea” strămoșească, iar alții s-au săvîrșit muceniceste din viață, apărînd-o. Biruința deplină a Ortodoxiei trebuia să mai aștepte mult.

A venit, însă, anul 1944, 23 August — și cele ce au urmat după această dată is-

torică. A venit puterea populară și — împreună cu ea — libertatea cultelor din cu-prinsul țării.

Acum, toate erau coapte pentru ceea ce avea să se întîmple: întregirea din nou și pentru totdeauna a Bisericii Ortodoxe Romîne. Cea mai mare parte a clerului fost greco-catolic a înțeles acest lucru. Că de poporul credincios n-a fost vorba nicio-dată: el era ceea ce a fost și avea să fie ceea ce era, adică cinstitor al legii străbune, pe care și-a dat silința s-o facă „să stea pe loc”.

Acum, de 15 ani sîntem cu toții la un loc. Așa se cade! Așa-i bine: să fie frații împreună...

Împreună în toate cele bune — și mai presus de toate în alipirea față de Sfînta noastră Biserică și față de Patria noastră înfloritoare.

Să ne înnoim făgăduința făcută în clipele mari ale vieții noastre bisericesti și obștești: să păzim întru sfințenie unitatea duhului întru legătura păcii (cf. Efeseni 4, 3) prin dragostea de Dumnezeu și dragostea de frate. Astfel ascultăm și de îndemnul din Sfînta Liturghie, care zice: „Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gînd să mărturisim”.

Sibiu, octombrie 1963.

† NICOLAE
Mitropolitul Ardealului

fost atîta preocupare între confesiunile religioase, de-a sta de vorbă, de-a se înțelege și de-a se apropia unele de altele — fără ură, fără viclenii — numai din dragoste de-a se uni în Iisus Hristos — Centrul credinței noastre ortodoxe.

Deci un început de ecumenism s-a realizat la noi în Patrie — prin actul de unificare de la 21 oct. 1948. Biserica noastră Ortodoxă este prezentă în acțiunea ecumenistă de peste hotare — unde prin reprezentanții ei cei mai autorizați — deține o poziție cheie în toate congresele ecumenice.

Implinindu-se 15 ani de la unificarea religioasă — e bine și chiar important să se scoată în evidență — atitudinea pozitivă a preoțimii vechi ortodoxe — care a contribuit în mare măsură la sudura actului, căutînd prin dragoste să se apropie de preoțimea nouă ortodoxă și de credincioșii reveniți. Contribuția preoțimii vechi ortodoxe poate fi socotită ca prețioasă lucrare, adusă cauzei mărețe a consolidării actului de unificare din 1948. Pentru această lucrare duhovnicească de interes primordial sufletesc înfăptuită cu atîta elan și dragoste din partea preoțimii vechi ortodoxe, să-mi fie îngăduit să aduc acum după 15 ani de frățească trăire — un prinos de cinstire și recunoștință ca unul dintre cei dinții, care am acționat și trăit actul de unificare — în toate laturile lui în cei 15 ani.

De pe aceeași poziție țin să remarc și contribuția pe care a adus-o preoțimea nouă ortodoxă la sudura actului de unificare. — Prin curajul lor, prin dorința lor, prin înțelegerea lor și prin dragostea de a reveni la unitate în Iisus Hristos, s-au desprins cu hotărîre și au îmbrățișat doctrina Bisericii Ortodoxe, a Bisericii mame, căutînd cu înțelegere să se integreze în rînduiele Bisericii străbune — pentru a ajuta cu efect la consolidarea actului.

Munca depusă în cei 15 ani de la unificare, ne dă nădejde să privim viitorul cu încredere — spre mai marea mărire a lui Dumnezeu — spre binele sfintei noastre Biserici Dreptmăritoare și spre binele, întărirea și înflorirea Patriei noastre scumpe, Republica Populară Romînă.

Tr. Belășcu
vicar arhiepiscopesc

Un deceniu și jumătate de trăire în Ortodoxie

Au trecut 15 ani de la mărețul act al „Reîntregirii Bisericii Ortodoxe” din Ardeal, eveniment de mare importanță spirituală pentru clerul și credincioșii români de dincoace de creasta Carpaților. Prin acțiunea de revenire la sînul Bisericii Ortodoxe, s-a pus capăt pentru totdeauna disensiunilor de ordin sufletesc — ne mai fiind noi și voi, ci toți una în Iisus Hristos Domnul, toți avînd aceeași credință, același Har, aceleași Taine și un singur altar al credinței strămoșești.

După 15 ani de trăire în Ortodoxie — și se umple sufletul de mare bucurie — cînd observi în orașele și satele ardeleni, cum preoțimea veche ortodoxă și preoțimea nouă ortodoxă — servesc împreună la același Altar după rînduiele Bisericii strămoșești, închinîndu-se cu

toții în Duh și Adevăr — aceluiași Dumnezeu.

În mersul evenimentelor — la plinirea vremii, adică la 1, 2, 3 și 21 oct. 1948, nu s-a putut stăvili dorința clerului și a credincioșilor din fosta Biserică gr.-catolică, de a se întoarce acasă la Altarul Bisericii Ortodoxe, de la care s-au rupt la 1698 și 1700 prin silnicia Habsburgilor de la Viena. Prin dorința clerului și a credincioșilor — la 21 octombrie 1948 — s-a dat satisfacția cuvenită Bisericii Ortodoxe — revenindu-se la unitatea spirituală dinainte de 1698.

În epoca pe care o trăim, suflă un mare vînt răcoritor peste toți creștinii, indiferent la care religie aparțin — suflă un vînt mai puternic de revenire la unitatea spirituală. Poate nici cînd și nici odată, n-a

Un popas sărbătoresc

La sărbătorirea a cincisprezece ani de viață bisericească înfrățită, înălțăm rugă de mulțumire către Dumnezeu pentru toate binefacerile ce le-a revărsat în Biserica Sa asupra clerului și credincioșilor deopotrivă. De pe culmea celor cincisprezece ani vedem limpede și avem convingerea neclintită că reîntregirea bisericească este lucrarea lui Dumnezeu, lucrarea lui Iisus Hristos și a Maicii Domnului în sufletele noastre, în viața noastră a tuturor. „La plinirea vremii”, când condițiile erau coapte, când poporul și-a cucerit libertatea, Dumnezeu ne-a atins cu harul Său inimile și le-a unit într-un torent, ne-a adunat la un loc sub oblăduirea Bisericii Sale. A lui Dumnezeu a fost și este lucrarea înfrățirii. Dar ea este și a vremilor, a Bisericii, a clerului și credincioșilor, căci Dumnezeu ne-a chemat și pe noi și ne cheamă mereu să colaborăm cu El la tot ce e bun și frumos. Ne-a chemat — prin glasul Prea Fericitului Patriarh Justinian, al mitropolitului Nicolae Bălan și al celorlalți ierarhi, prin glasul reprezentanților clerului și credincioșilor reveniți, în frunte cu P. C. Prot. Traian Belasçu — să făurim unitatea și ne cheamă să păstrăm, să întărim, să desăvârșim această unitate bisericească. Unitatea bisericească este un dar al lui Dumnezeu, care însă cere și din partea noastră un neconținut efort și care în acești 15 ani s-a întărit mereu, încât astăzi putem spune că unitatea noastră este desăvârșită. Cu toate acestea unitatea trebuie mereu întărită, mereu ferită de uneltiri și dezbinări și luminată de iubire, de viața în duh și adevăr.

Acum ni se pare că dezbinarea din trecut a fost cândva, undeva foarte departe, încât amintirea ei nu ne mai tulbură, ca și când n-ar fi fost niciodată. De fapt noi — cler și popor — și atunci când țineam de două Biserici, sufletește tot una am fost și tot aceeași lege strămoșească am ținut. În cei 15 ani însă, ne-am bucurat și mai mult că orice despărțire a încetat, că împreună preamărim în aceeași limbă, la același altar, cu un gând și un glas pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea, cea de o ființă și nedespărțită, care ne face să fim și noi toți de „o ființă” și nedespărțiți. Dacă în vremea dezbinării fiecare mergea la biserica lui, care uneori era abia la câțiva pași de cealaltă biserică, acum mergem împreună la amândouă bisericile (unde sînt două), preoții slujesc la același altar, cîntăreții cîntă aceleași imne bisericești din cărțile străbune, și toți cîntăm la Sfînta Liturghie răspunsurile sfinte și simțim puterea și lucrarea lui Iisus Hristos, Domnul nostru, în viața și sufletele noastre. Cei ce — Liturghie de Liturghie — se află mereu împreună, se roagă împreună, cîntă împreună, îngenunchiază împreună, se simt mai apropiați unii de alții, mai înfrățiți, și se bucură de această înfrățire. De aceea cei 15 ani de împreună viețuire sînt ani de întărire și desăvârșire a unității noastre în Iisus Hristos, a unității Bisericii Sale.

Această înfrățire o simțim pretutindeni. Oriunde te-ai duce, în orice Biserică din cuprinsul Ardealului sau Banatului sau din alte părți de țară, ești primit cu dragoste de frate ca în casa părintească. Am fost în vara aceasta în câteva biserici revenite din nordul Ardealului. Nu oficial, ci ca simplu călător, care ajuns duminică într-o comună vrea — ca preot ce este — să ia parte la Sfînta Liturghie. N-am întrebat ce fel de biserică e. Am intrat cu a-

ceeași înfiorare sfîntă. M-am închinat la icoana din fața iconostasului. M-am înclinat spre cîntăreți și credincioși. Am intrat în altar, m-am închinat și am sărutat prestolul, tronul celui Prea Înalt. Nu mă cunoștea nimeni și nu cunoșteam pe nimeni. Le-am spus atît — la întrebarea lor — că sînt preot din Sibiu. Indată bucuria a strălucit în privire și brațele frățești ale preotului slujitor m-au îmbrățișat și dragostea fătului, cîntăreților și credincioșilor m-au împresurat. Într-o biserică am slujit la insistențele lor, în alta m-am așezat simplu și firesc în strană lângă cîntăreți și glasul meu s-a contopit cu glasul tuturor. Eram o inimă și-un gând în fața tronului preasfînt, „că doar la același Dumnezeu ne închinăm” mi-au spus acei frați cîntăreți. N-am fost străin, un călător, am fost un frate din aceeași familie a credincioșilor adunați în biserică la Sfînta Liturghie. Ii port și astăzi în inimă cu duioșie, căci dragostea lor e o lumină ce nu se stinge niciodată. Mi-am zis și zic mereu: ce minunată e înfrățirea, ce duhul Domnului o toarnă în sufletele tuturor, ce dragostea pe totdeauna o încheagă! Simțămîntul acesta îl poate avea — și îl are orice preot și orice credincios în orice parohie s-ar afla, în orice biserică s-ar ruga. De aceea zic: poți să mai faci deschilinire în cuvînt, că o biserică, un preot, un credincios e revenit, nou ortodox sau vechi ortodox? — Nu, nu mai poți. Toți una sînt: fii ortodocși a Bisericii lui Hristos și frați întreolaltă. Aceeași lege este în toți, același adevăr divin este crezut deopotrivă, aceleași slujbe împlinim, și în același fel trăim și în iubire ne-nfrățim.

Dar unitatea și înfrățirea nu se arată numai în iubire, în rugă împreună și cîntare de slăvire a Domnului Hristos. Ea se

arată și în împăcarea ce s-a coborît în suflete pretutindeni, în pacea ce sălășluiește în inimi, în pacea ce între frați domnește și care în lupta păcii îi unește. Cler și credincioși sînt una în vrerea și munca — alături de popor, pentru zidirea vieții celei noi, pentru întărirea patriei noastre scumpe, Republica Populară Romînă, pentru pacea a toată lumea. Căci nimic nu-i mai scump sub soare ca pacea, pe care îngerii în noaptea sfîntă au cîntat-o peste ieslea pruncului Iisus, pe care Domnul ne-a lăsat-o și pe care El ne cheamă să fim făcătorii ei, să ne unim și să luptăm împreună cu toți iubitorii de pace ca ea să se întindă de la o margine la alta a pămîntului și ca viața noastră s-o petrecem în pace și bucurie. Și sădită adînc în sufletele noastre este iubirea de popor, de glie, iubirea de patrie nestinsă. Căci patria ne este mamă, pe ea vrem s-o vedem frumoasă, o-mpodobim cu rodul muncii, ce holdele le înmulțește, fabrici, uzine noi înalță, orașe, sate înnoește.

Aceasta este vestea mare ce-o împărtășim cu bucurie la acest popas sărbătoresc — a 15-a aniversare a actului istoric al reîntregirii bisericești: Că înfrățirea e deplină. Ea e izvor de viață nouă. Din ea răsar puteri de rugă pentru a Domnului mărire, puteri de muncă pentru înflorirea patriei, puteri de luptă pentru apărarea păcii și biruința ei. Preamărit să fie Dumnezeu pentru toate acestea! Cinste tuturor — ierarhi, preoți, credincioși — care au lucrat și lucrează după voia Domnului, după voia poporului! Să fie acestea un îndemn de a adînci mereu înfrățirea în rugă și muncă, în cîntec și luptă pentru tot ce-i bun și frumos în Biserica noastră, în țara acesta și în lumea întreagă!

Telegraful Romîn

Protopopiatul Agnita

Majoritatea credincioșilor din parohiile protopopiatului Agnita o constituie vechii ortodocși.

Din 45 parohii și filii, care formează cercul protopopesc Agnita, 33 unități sînt compact vechi ortodoxe, 8 unități sînt mixte cu majoritate zdrobitoare vechi ortodoxă, 4 unități parohiale sînt revenite.

În perioada celor 250 ani de despărțire credincioșii de pe aceste meleaguri, din ambele biserici, nu și-au uitat obîrșia și unitatea de credință.

Preoții lecși gr. catolici n-au cultivat în sufletele păstoriților elementele despărțirii, nici n-au întemeiat tradiții străine de cele ale ortodoxiei.

De aceea actul reîntregirii din octombrie 1948, a fost salutat de credincioșii ambelor biserici românești ca o împlinire a unei dorințe arzătoare în suflete, pentru care au militat statornic cei mai buni fii din ambele părți precum și conducătorii luminați de perspectiva refacerii unității de credință.

Preoții foști greco-catolici existenți în 1948 în cuprinsul raionului Agnita în număr de 10, împreună cu credincioșii păstoriți, au revenit la ortodoxie fără nici o excepție.

Au urmat 15 ani de viață bisericească reîntregită.

Bucuria și tendința spre fapte de unire și de sinceră înfrățire au caracterizat viața credincioșilor în parohiile mixte precum și activitatea pastorală a preoților.

Indrumările Sf. Sinod și ale ierarhilor Bisericii Ortodoxe date după reîntregire pentru îndrumarea clerului în vederea consolidării actului de unificare bisericească, au fost primite și aplicate în toate parohiile protopopiatului Agnita cu rezultate bune.

Preoții vechi ortodocși au îmbrățișat cu dragoste pe frații reveniți, iar preoții reveniți s-au simțit, din prima clipă, bine în sinul comunității fraților Bisericii mame.

Armonia și dragostea frățească conduc relațiile de serviciu și cele personale dintre preoții vechi și noi ortodocși, iar credincioșii se bucură de pace și înfrățire.

De mult au dispărut termenii „noi și voi”, „ortodocși vechi și noi”.

Doar edificiile parohiale din parohiile mixte au mai rămas mărturie a unui trecut de dezbinare.

Din cei 10 preoți reveniți în 1948, 6 preoți au fost promovați prin transfer în parohii mai bune în alte protopopiate.

Au rămas în vechile lor parohii preoții reveniți Moldovan Leon la parohia Cincul, Hampu Grigorie la parohia Moardăș și filia Răvășel, Mihai Ioan la parohia Bărcuț cu filia Țeline și Bordeanu Lazăr la parohia Nocrich cu filia Țichindeal.

Acești 4 preoți au muncit și muncesc statornic, cu tact pastoral vrednic de apreciat și au realizat în parohiile lor deplina consolidare a unificării bisericești, pînă la uniformizarea limbii și a cîntărilor liturgice.

Ei au fost trimiși și în alte parohii revenite, unde de asemenea au adus contribuții prețioase la consolidarea reîntregirii bisericești. Dintre preoții vechi ortodocși cu merite în munca de consolidare a unificării, în parohii mixte, amintim pe Pr. Vasile Cinezan din Hozman (cu filia Fofeldea).

Desigur, unificarea se datorește tuturor preoților și credincioșilor, care au înțeles însemnătatea ei și au lucrat cu însuflețire pentru ca „toți să fie una” cum s-a rugat Iisus Hristos către Tatăl cel din ceruri.

Prof. V. Zare

Institutul Teologic Universitar din Sibiu și unitatea bisericească

La 21 oct. a. c. se împlinesc 15 ani de la refacerea unității bisericești a românilor ortodocși din Transilvania. Se cuvine deci ca în rindurile ce urmează să arătăm contribuția pe care a adus-o Institutul Teologic Universitar din Sibiu în pregătirea, realizarea și consolidarea acestui act istoric.

Institutul Teologic Universitar din Sibiu a adus o contribuție însemnată și înainte de 1948 lucrând pentru pregătirea acestui act istoric și după 1948 lucrând pentru consolidarea lui. Pregătirea actului reintegrării bisericii s-a făcut întâi prin școală, prin formarea duhovnicească și morală a viitorilor preoți. Preoții ieșiți de pe băncile acestui Institut au devenit apostoli însușiți ai Ortodoxiei și prin aceasta și apostoli ai refacerii unității bisericești. Acești preoți n-au fost crescuți în Institutul Teologic Universitar din Sibiu în spiritul unui confesionalism îngust și fanatic ci într-un duh generos, caracteristic Ortodoxiei, în duhul dragostei frățești, căutând întotdeauna legături de prietenie cu frații gr. cat. Acest fapt a contribuit în cea mai mare măsură la lămurirea adevărului ortodox printre frații din „cealaltă strană”. Acești preoți însușiți de idealul ca toți să fim una, n-au căutat nici cind vrajba și cearta confesională ci mai de grabă pacea și înfrățirea, căutând o cit mai mare apropiere de preotul gr. cat. pentru o lucrare rodnică și armonioasă pe linie bisericească și patriotică. Cite prietenii sincere și adevărate nu s-au încheiat în cursul celor 250 de ani de despărțire între preoții celor două confesiuni din Ardeal, prietenii care n-aveau alt scop decât înălțarea Bisericii și a poporului. Tot romini și frați buni au rămas chiar dacă interese străine ne-au despărțit în două biserici. Cu toată deschilnirea în care am fost siliți să trăim, iubirea de frate nu s-a răcit, nu și-a pierdut căldura.

O altă latură sub care se poate urmări contribuția Institutului Teologic Universitar din Sibiu la acțiunea pentru pregătirea marelui act istoric al unității religioase este și legătura pe care acest Institut, prin profesorii săi, a avut-o cu sufletele credincioșilor prin slujbele pe care acești profesori le-au săvârșit în diferite parohii, prin predici și conferințele religioase pe care le-au ținut și în care a fost lămurit adevărul în legătură cu unirea de la 1700.

Mai lămurit se vedește însă contribuția acestui Institut la pregătirea unificării religioase prin lucrarea scriitoricească a profesorilor și studenților acestei școli. Prin cărțile ce s-au scris în acest timp de către profesorii Institutului Teologic Universitar, ca și prin articolele publicate în revistele și ziarele timpului, mai ales în „Telegraful Român” au fost studiate și dezbătute toate problemele care se puneau în legătură cu actul unirii de la 1700, arătându-se urmările grele ale acestui act pentru credincioșii romini. Se arată primejdia schimbării „legii strămoșești” prin introducerea în slujbele bisericești a unor practici liturgice rom. cat. Se preciza adevărul că singură Biserica Ortodoxă este păstrătoarea adevărului dumnezeiesc întreg și nefalsificat. Biserica rom. cat. s-a abătut de la adevăr prin definirea unor învățături sau dogme străine de învățătura Mântuitorului. Se mai arăta în aceste scrieri că unirea de la 1700 n-a fost expresia voinței poporului, n-a fost un act de convingere, ci a fost un act politic care s-a realizat cu sprijinul împăraților habsburgici de la Viena. Însă cu toate silniciile în mijlocul nenumăratelor curse și primejdii care s-au întins poporului român prin unirea de la 1700, el a rămas neclintit în credința sa ortodoxă. Această credincioșie „pentru legea strămoșească” e meritul în cea mai mare parte a Institutului Teologic Universitar din Si-

biu, care a știut ca prin preoții ieșiți de pe băncile lui să țină mereu aprinsă flacăra credinței ortodoxe în sufletele tuturor preoților și credincioșilor romini din Ardeal.

Credincioșia față de „legea strămoșească” este și meritul clerului și credincioșilor gr. catolici și a marilor personalități ale fostei Biserici gr. catolice, ca Samuil Micu Clain, Gh. Șincai, Petru Maior, Simion Bărnuțiu, Ioan Micu Moldovanu, Nicolae Densușianu ș. a. care au luptat ca legea strămoșească să rămână neschimbată. Faptul că preoții și credincioșii din cele două Biserici românești aveau aceeași lege strămoșească a constituit legătura de unire între ei și temelia reintegrării bisericești: dacă avem aceeași lege, trebuie să avem și o singură Biserică, este urmarea firească a acestui fapt.

În climatul de libertate creat în țara noastră, după 23 August 1944, contribuția Institutului Teologic Universitar din Sibiu la acțiunea pentru unitatea bisericească se face mai vie, mai simțită și mai susținută. Momentul înfrățirii se apropia. Cu începutul anului 1948 toate forțele și întreg corpul profesoral al Institutului Teologic Universitar din Sibiu a fost mobilizat în acțiunea de readucere acasă a fraților despărțiți. Prin predici și conferințele religioase, prin legătura cu credincioșii, dar mai ales prin scrisul lor, profesorii Institutului Teologic Universitar din Sibiu vesteau că credincioșii și clerul gr. cat. sînt gata, că toate s-au pregătit și s-au desăvîrșit pentru ca evenimentul care avea să se întimplă să poată fi îmbrățișat cu toată căldura de întreagă Biserica Ortodoxă Romină.

Deosebit de valoroasă a fost contribuția Institutului Teologic Universitar din Sibiu în perioada desfășurării actului de unificare religioasă printr-o participare a întregului corp profesoral, împreună cu o parte a personalului administrativ, în activitate pe teren, în misiuni, în diferite parohii. Profesorii Institutului din Sibiu au servit în diferite biserici revenite, au predicat, au ținut conferințe religioase, au lămurit adevărul ortodox prin grai viu, au arătat cit de frumos și de bine este ca frații să fie împreună. Credincioșii reveniți la rindul lor au primit aceste învățături ca fiind expresia învățăturii și a adevărului dumnezeiesc. În tot cursul acțiunii de readucere acasă a fraților reveniți, profesorii Institutului Teologic din Sibiu erau prezenți ori unde era lipsă, hotărâți și destoinici, gata să dea o lămurire sau un sfat bun, cu dragoste de adevărați părinți față de clerul și credincioșii reveniți. Evenimentul epocal al Reintegrării bisericești este salutat ca evenimentul celei mai mari biruințe.

Dar activitatea Institutului Teologic Universitar din Sibiu nu s-a oprit aici, ci s-a extins și în lucrarea de consolidare a actului de unificare. În anii care au urmat unificării bisericești profesorii Institutului Teologic Universitar din Sibiu au dezvoltat o activitate deosebit de folositoare pentru consolidarea unificării bisericești. Institutul Teologic Universitar din Sibiu a înțeles că misiunea lui în lucrarea de consolidare a reintegrării bisericești este și aceea de a primi cu cea mai mare dragoste și înțelegere între zidurile sale și în corpul său profesoral pe profesorii și studenții reveniți, făcându-i pe toți să simtă că mărturisesc o singură credință: una, sfântă, sobornicească și apostolească. Prin această lucrare Institutul Teologic Universitar din Sibiu a adus o contribuție de seamă la cimentarea unificării bisericești între profesorii reveniți și cei vechi ortodocși și între studenții reveniți și cei vechi ortodocși. O acțiune deosebit de folositoare pentru cimentarea unificării a fost dezvoltată de către profesorii Institutului Teologic Universitar din Sibiu și la conferințele protopopești de orientare, dar mai ales la

„Ca toți să fie una”

Ioan 17, 21

Zăbovind cu atenție asupra filelor Noului Testament și asupra scrierilor Sf. Părinți, acești fidei tălmăcitori ai învățăturilor Mântuitorului și Sfinților Săi Apostoli, vom vedea că una din doctrinele cele mai fierbinți ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos a fost aceea ca toți ucenicii Lui și, mai apoi, toți cei ce îi vor purta numele să fie una, să trăiască adică în frăție, în deplină armonie, întocmai ca membrele unui corp. Acest lucru rezultă cu deosebire din rugăciunea Domnului către Dumnezeu-Tatăl, rostită în preajma răstignirii Sale, cînd zice: „Eu pentru aceștia mă rog, pentru care mi i-ai dat mie, căci ai tăi sînt. Și toate ale mele ale tale sînt și ale tale ale mele și m-am preamărit întrînsele... Părinte slinte păzește-i pe dinșii întru numele tău pe care mi i-ai dat mie ca să fie una precum sîntem și noi” (Ioan 17, 9—11).

„Și nu numai pentru aceștia mă rog — continuă Mântuitorul rugăciunea Sa — ci și pentru cei ce vor crede în mine, ca toți să fie una, precum tu, Părinte, întru mine și eu întru tine, ca și aceștia întru noi una să fie... Și slava pe care mi-ai dat-o mie le-am dat-o lor, ca să fie una, precum și noi una (sîntem). Eu întru ei și tu întru mine ca să fie ei desăvîrșit una” (Ioan 17, 20—23). Dorința ca toți urmașii Lui să trăiască în deplină unitate este așa de scumpă Mântuitorului încît, precum vedem în aceste ultime versete, ca pildă de unitate și armonie ne dă însăși viața divină intertemporală pe care s-o urmăm. Această puternică dorință, precum și alte învățături și exemple pe care Mântuitorul ni le-a adresat pentru a fi cu simțiri cit mai frățești, cit mai uniți întreolaltă și apropiați de El — avîndu-le în vedere Sf. Ioan Gură de Aur, ne spune: „Prin multe exemple ne unește El (Iisus) pe noi, căci tu te gîndește: El este capul iar noi sîntem trupul, deci nu cumva poate să fie vreun loc gol între cap și trup? El este temelia, iar noi zidirea; El este butucul, iar noi vișele; El este mirele, iar noi mireasa; El este păstorul, iar noi oile; El este calea, iar noi cei care pășim pe ea; noi iarăși sîntem Biserica, iar El este cel care locuiește în ea; El este cel dintii născut, iar noi frații; El este moștenitorul, iar noi împreună moștenitori; El este viața, iar noi cei care viețuim; El este învierea, iar noi cei înviați; El este lumina, iar noi cei luminați. Toate acestea adevăresc unire” — încheie Sf. Părinte.

Urmînd pîldei și cuvîntului dumnezeiescului
(Continuare în pag. 4)

cursurile de îndrumare preoțească ținute la Sibiu unde s-au întîlnit pentru prima oară preoții noi ortodocși cu preoții vechi ortodocși.

Din anul 1948 și pînă azi profesorii Institutului Teologic Universitar din Sibiu au publicat sute de articole, studii și cărți în care au înfățișat importanța actului unificării bisericești nu numai din punct de vedere religios, dar și din punct de vedere patriotic.

Institutul Teologic Universitar din Sibiu are satisfacția să constate acum la împlinirea unui deceniu și jumătate de la mărețul act al reintegrării bisericești că lupta pentru unitate în legea strămoșească timp de două veacuri și jumătate a rodit în realizarea unității bisericești, că acțiunea pentru consolidarea actului istoric al reintegrării și viețuirea frățească, în duhul Evangheliei lui Hristos, în duhul păcii și al dragostei a rodit în desăvîrșita unitate spirituală, de care ne bucurăm azi cu toții în sinul Bisericii-mame.

Profesorii Institutului Teologic Universitar din Sibiu nu vor pregeta să slujească și în viitor cu vreme și fără vreme, după cuvîntul Evangheliei, poporul român, Republica Populară Romină și Biserica Ortodoxă pe veci întregită!

Al. Moisiu

„Ca toți să fie una“

(Urmare din pag. 3)

lor Dascăl, Sfinții Apostoli și-au făcut din dragostea frățească, din armonie și unitate, lege de temelie a vieții lor, acest lucru cerându-l și credincioșilor evanghelizați de ei. Auzind că în lipsa lui credincioșii din Corint s-au dezbinat în mai multe tabere, Sf. Apostol Pavel le adresează îndemnuri calde, ca acestea: „Vă rog pe voi, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos, ca toți să grăiți la fel și să nu fie între voi dezbinări, ci să fiți uniți în gânduri și în cugete” (I Cor. 1, 10), „pentru că o piine, un trup sintem noi cei mulți” (I Cor. 10, 17), deoarece „noi toți ne-am botezat într-un duh (ca să lim) un trup, fie iudei, fie elini” (I Cor. 12, 13).

La unitate și frăție îndeamnă Sf. Apostol Pavel și pe Filipeni, când le scrie: „Să umblați cu vrednicie după Evanghelia lui Hristos, încît eu, fie că voi veni și vă voi vedea, fie că nu voi fi de față la voi, să aud despre voi că stați într-un duh și într-o simțire” (Fil. 1, 27), nevoindu-se „a păzi unirea Duhului, întru legătura păcii. Un trup, un duh sinteți, precum și chemați sinteți întru nădejde a chemării voastre, un domn, o credință, un botez, un Dumnezeu și Tatăl tuturor, care este peste toate și prin toate și întru toți” (Ef. 4, 3—6). De aceea tot Filipenilor și tuturor creștinilor stăruitor le cere: „Pliniți bucuria mea, aceeași gândind, aceeași dragoste avînd, un suflet fiind, una cugetînd” (Fil. 2, 2). Dragoste frățească, multă dragoste cere de la noi Sf. Apostol Pavel, nu însă cum s-ar întîmpla, „ci acea dragoste care ne unește la un loc și ne face nedeslîpiți unul de altul, cum sînt legate membrele corpului întredaltă”, — tilcuiește Sf. Ioan Gură de Aur gîndurile de mai sus ale Apostolului nemuritor.

Această unitate este, desigur, mai firească și mai necesară între creștinii de aceeași limbă, din sînul aceluiași popor, precum ne spune și Psalmistul: „Ce bine și frumos este cînd frații locuiesc împreună” (Ps. 132, 1).

Iată pentru ce, cei care au dezbinat pe românii ortodocși din Transilvania la anul 1698-1700, sub mitropolitul Atanasie, au lucrat nu numai împotriva intereselor de atunci și de todeauna ale poporului nostru, ci și împotriva lui Dumnezeu, așa cum am văzut mai sus, împotriva poruncii și dorinței atît de arzătoare a Mîntuitorului Iisus Hristos și a Sfinților Săi Apostoli, ca „toți să fie una”. Iată de ce, încă de la început acest act al „unirii” cu Biserica Romei a unor romîni ortodocși transilvăneni era sortit pieirii, ca unul care era clădit pe nisip, împotriva legilor omenești și dumnezeiești, cu atît mai mult cu cît noi știm, pe bază de mărturii istorice, că această dezbinare s-a făcut și s-a păstrat de către împărații habsburgici cu sila, cu tunurile generalului Bucov ș. a.

Așa după cum apele aceluiași rîu, despărțite la un moment dat, tind mereu să se reunifice între malurile aceleiași albie, la fel și această despărțire nefirească a clerului și credincioșilor romîni a tins continuu spre desființarea ei, prin unificarea tuturor.

Intr-adevăr, așa după cum spune un vlădică de-al nostru, „niciodată n-a încetat lupta pentru realizarea acestei năzuinți sfinte, niciodată romîni din Transilvania nu s-au împăcat cu gîndul că vor rămîne dezbinați pe vecie în viața lor religioasă”. Valurile de revenire la sînul Bisericii-mame Ortodoxe n-au fost puține în decursul celor 250 de ani de despărțire.

A trebuit însă — așa după cum subliniază P. S. vicar patriarhal Visarion Ploieșteanul — „să vină timpuri noi, care, prin descătușarea energiilor multîmilor, să creeze condiții ca și cei sub-

LA UN DECENIU ȘI JUMĂTATE

Un lucru plăcut lui Dumnezeu

Sfînta Scriptură înfățișează, în paginile ei, lucruri plăcute lui Dumnezeu; dar tot ea se oprește și asupra unor lucruri care nu îi sînt plăcute Ziditorului nostru. Cele plăcute lui Dumnezeu, firește, ar trebui să ne fie asemenea și nouă, ca fapte ale Sale, zidite după chipul și asemănarea Sa. Și nici că ar putea fi altfel, dacă știm, cu toată convingerea, că înaintea Tatălui Ceresc numai binele are preț și căutare, dar că răul este urgisit și alungat de la fața Lui. Așadar, și nouă, numai binele se cade să ne stea mereu în față; numai pe el să-l căutăm, cu el să ne luminăm viața, să ne întărim cugetul, să ne curățim inima; binele, adică ceea ce îi este plăcut lui Dumnezeu, să-l voim din toată puterea și să-l săvîrșim cu toată conștiința, pentru fericirea și mîntuirea noastră și a semenilor noștri de pretutindeni.

Intre altele, pacea: pacea cu noi înșine, pacea cu toată lumea; acesta e, fără îndoială, un lucru plăcut lui Dumnezeu. Doar de aceea și zice Mîntuitorul Iisus Hristos: „Fericiti sînt făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema” (Matei 5, 9).

Dar pacea nu se sălășluiește decît acolo unde trăiește din plin duhul buneii înțelegeri, duh de frățietate și de dragoste. Tocmai de aceea, Sfînta Scriptură arată că un alt lucru de tot bun și bine plăcut lui Dumnezeu, lucru care trebuie să împedebască în chip deosebit viața oamenilor, este și „unirea fraților” (Înțelepciunea lui Isus Sirah 52, 2). De bună seamă, unirea, asocierea, înfrățirea oamenilor la tot lucrul cel mult folosit tuturor.

O faptă ca aceea arătată aci s-a petrecut, înainte cu un deceniu și jumătate, sub ochii noștri, ba chiar cu noi înșine: revenirea fraților noștri,

jugați atîta vreme să-și poată spune cuvîntul, să-și explice dorința: „Vrem să ne întoarcem la sînul Bisericii-mame, de unde am plecat, vrem să refacem unitatea de credință, de neam, de lege, căci unirea face puterea”.

Dezbinarea dintre frați, deci, nu putea pieri decît odată cu cei care au zămislit-o, au menținut-o și au promovat-o, lucru care s-a întîmplat după 23 August 1944, cînd poporul nostru și-a luat destinele în propriile sale mîni și cînd nimeni nu se mai putea pune de-a curmezișul dorinței credincioșilor transilvăneni de a fi iarăși „una” în sînul Bisericii moșilor și strămoșilor lor, Biserica Ortodoxă Romînă. Așa s-a putut înfăptui, în 1948, Reîntregirea bisericească, dată de la care se împlinesc acum 15 ani.

„Dragostea între frați este darul cel mai plăcut care îi se poate aduce lui Dumnezeu” — ne învață Sf. Ioan Gură de Aur, iar noi știm că unitatea înseamnă putere, rodnicie și pace. De aceea la capătul celor cincisprezece ani de unitate bisericească să facem să „strălucească mai departe peste vremuri prin munca și devotamentul nostru, frumusețea și trăinicia acestui act” — cum frumos spune amintitul vlădică, să ne întărim unitatea în muncă și să viețuim ca frații, spre binele Țării noastre și bucuria Mîntuitorului nostru — care a dorit și dorește atît de mult „ca toți să fie una”.

Diacon Gh. Papuc

foști greco-catolici, la Biserica Ortodoxă Romînă, la sînul Bisericii moșilor și strămoșilor noștri. Și aceasta, după două veacuri și jumătate, de la o tristă și silnică despărțire. De atunci, deși frați toată bună vremea; măcar că ne închinam la fel și slujeam aceluiaș Dumnezeu, îi slujeam din două sbrane deosebite, strane de dușmani tocmită și de ei alit de mult dorite. Măcar că mărturiseam, în străfundul conștiinței, ba cei mai mulți și cu vorba, aceeași credință, uneori ne arătam, unii către alții, nefrățește. Ura nesăfioșilor habsburgici, a acestor înrobitori de popoare, par-că ne urmărea din veac în veac, ca să adîncească neînțelegerea dintre noi.

Trăia, totuși, în sufletul credincioșilor din Ardeal, nădejdea că această despărțire dintre frați își va găsi sfîrșit, că acest lucru neplăcut lui Dumnezeu și oămenilor cinstiți va fi înlăturat cîndva; se ridicau mereu chemări, dintr-o parte și din alta, la revenirea fraților în jăgașul cel vechi și sănătos al credinței străbune; strădanii creșteau, dar se sfărîmau adesea în fața împotrivirilor aproape de neînțelese.

Dar, iată, la 23 August 1944, cătușele s-au rupt, iar poporul romîn și-a putut lua soarta în propriile sale mîni. El a putut porni la înfăptuirea unor mărețe reforme pe toate tărîmurile vieții naționale, reforme care au dus la realizări atît de mărețe, încît, azi, stăm mirați în fața lor; ba se minunează și străinii care ne cercetează, în număr tot mai mare, țara — țară de basm real, de frumusețe negrăită, țara visurilor împlinite.

În asemenea împrejurări, în climatul de libertate și dreptate născut și mereu îmbogățit după memorabila dată de 23 August 1944, nici despărțirea religioasă, artificială, dintre frați nu mai putea dăinui; ea s-a și dărîmat, ca un castel de cărți, ca o stare anacronică și nefirească, la 21 octombrie 1948, în vremea regimului nostru democrat-popular, în Republica Populară Romînă. Insuflețirea zecilor de mii de credincioși veniți atunci la Alba Iulia, ca să pecetluiască pe veci revenirea la Biserica străbună și unirea fraților într-o singură credință, va sta mărturie, totdeauna, despre bucuria unei descătușări, despre împlinirea unei nădeji și a unui vis trecut din generație în generație prin pinzătura grunțuroasă a două veacuri și jumătate.

De atunci s-au scurs cincisprezece ani. Numai cincisprezece. Dar în acest răstimp s-a realizat mult, — mult de tot: neînțelegerile s-au stins, dragostea dintre frați s-a înmulțit, credința ortodoxă o mărturisim toți în același fel și îi cințăm Tatălui Ceresc dintr-o singură strană, — strana cea străbună. Și toate acestea fără silă din partea cuiva, fără ademeniri deșarte; toate le împlinim în chip firesc, cu rostul fericirii noastre pămîntești și mîntuirii în Hristos Domnul, Capul cel nevăzut și veșnic al Sfintei Biserici.

Facem toți, frățește, lucrul cel plăcut lui Dumnezeu. Și pe acesta făcîndu-l, să ne iubim unii pe alții, ca într-un gînd să mărturisim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfîntul Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

D. Călugăr